

Kristův návrat a tisíciletá vláda

Již léta existuje diskuze mezi evangelikálními křesťany, zda máme očekávat tisícileté pozemské králování Ježíše Krista, a pokud ano, zda k němu dojde před (*pre-*) Kristovým návratem nebo po (*post-*) jeho návratu. Jsou známé tři základní výklady, premilenialismus, postmilenialismus a amilenialismus. Nejedná se v nich však o rozdíly v základních věroučných otázkách, ale o záležitosti, v nichž biblické texty připouští různý výklad.

Premilenialisté věří, že Kristus se vrátí v moci a slávě před zřízením „přechodného království“. V tomto tisíciletém období mezi přítomným věkem a věčností bude jako Pán a Král vládnout na této zemi. Opírají se předně o biblický text Zj 20,1-6, který chápou v doslovném znění jako popis událostí poslední doby. Po době velkého soužení a utrpení, jež bude ukončeno spoutáním satana, se Kristus vrátí na tuto zem, zesnulí věřící budou vzkříšeni z mrtvých, živí věřící přijmou proměněná těla (1 K 15,51-53) a budou „*spolu s nimi uchvázeni v oblacích vzhůru vstříc Pánu*“ (1 Te 4,17). Budou vládnout na zemi spolu s Kristem v pokoji a míru tisíc let. Období tisíce let je chápáno buď doslovně, nebo symbolicky pro dlouhé časové období. Tak se naplní zaslíbení o pozemském království, daná lidu Staré smlouvy (Iz 2,2-4; 11,1-10; 65,17-66,17; Jer 23,5-6). Poté bude satan propuštěn ze svého vězení, oklame mnohé národy, ale bude definitivně poražen a odsouzen. Všichni mrtví nevěřící, kteří zemřeli v průběhu dějin, budou vzkříšeni a všichni lidé budou souzeni podle svých skutků. Ti, kteří nebyli zapsáni v knize života, budou odsouzeni, ale pro vykoupené nastane věčný stav pokoje a radosti v Boží přítomnosti. Bůh stvoří nová nebesa a novou zemi a bude přebývat mezi svým lidem na nové zemi (Zj 20,7-21,5). Premilenialisté svůj výklad opírají také o slovo apoštola Pavla, který časovou posloupnost posledních událostí vyjadřuje pomocí výrazů „*potom*“, „*tu*“, „*pak*“. „*Každý v daném pořadí: první vstal Kristus, **potom** při Kristově příchodu vstanou ti, kdo jsou jeho. **Tu** nastane konec, až Kristus zruší vládu všech mocností a sil a odevzdá království Bohu a Otcí. Musí totiž kralovat, `dokud Bůh nepodmaní všechny nepřátele pod jeho nohy' ... Až mu bude podřízeno všechno, **pak** i sám Syn se podřídí tomu, kdo mu všechno podřídil, a tak bude Bůh všechno ve všem*“ (1 K 15,23-25.27).

Tento historický premilenialismus zřejmě převažoval v prvních třech stoletích církve a dnes jej zastává většina evangelikálních teologů. V 19. století vznikl dispenzační premilenialismus, který v dnešní době již nemá mnoho zastánců. Odlišuje různá období Božího jednání (dispenzace) a rozdílný způsob Božího jednání s Izraelem a s církví. Ke Kristovu návratu dojde nejprve tajně při „vytržení“ církve (1 Te 4,17) před velkým soužením a teprve po velkém soužení přijde Kristus viditelně se svými svatými na tuto zem a v mesiášském království se doslovně naplní všechna starozákonní zaslíbení týkající se Izraele.

Postmilenialisté očekávají Kristův návrat až po miléniu, které vykládají jako období církve, v němž kázání evangelia po celém světě a mocné působení Ducha svatého způsobí, že mnozí uvěří v Krista a svět bude proměněn nábožensky, ekonomicky a politicky. Velký růst církve a celkové pokřesťanštění světa bude důsledkem naplnění velkého poslání (Mt 28,18-20). Boží království v tomto světě poroste jako zrna hořčičné (Mt 13,31-32) a prostoupí vše jako kvas (Mt 13,33). Po tomto období povstane antikrist, svede mnohé, nastane velké soužení, Kristus

se vrátí na tuto zem, dojde k všeobecnému vzkříšení všech zemřelých, poslednímu soudu, na kterém se rozhodne o věčném údělu všech lidí. Postmilenialismus se rozšířil předně v osmnáctém a na počátku devatenáctého století v době rozmachu vědy, působení misijních společností a v době duchovních probuzení. Dvě světové války způsobily, že počet zastánců tohoto optimistického pohledu na další průběh světových dějin výrazně klesl.

Amilenialisté věří v Kristův osobní, tělesný návrat na konci věku, ale popírají zřízení přechodného tisíciletého království. Kniha Zjevení patří k apokalyptické literatuře, která používá mnohé symbolické obrazy, které nemáme brát doslovně. Jediný oddíl v Písmu, který výslovně mluví o tisíciletém království (Zj 20,1-6) je obrazem Kristovy vlády v průběhu dějin církve. Spoutání satana (Zj 20,2-3) je vykládáno jako omezení jeho moci v přítomném věku v důsledku Kristova vítězného vzkříšení (srov. Mt 12,29). Jako další argument pro tento postoj jsou uváděna biblická místa, kde je řeč o jednom vzkříšení věřících i nevěřících (Da 12,2; J 5,28-29; Sk 24,15) a ne o dvou vzkříšeních (věřících před milénium a nevěřících k soudu na konci milénia). Není snadné přijmout myšlenku, že věřící v oslaveném těle budou žít společně s hříšníky v porušeném těle a že po Kristově příchodu v slávě na tuto zem budou hříšníci setrvávat ve svém hříchu. Písmo spíše naznačuje, že po příchodu Krista na tuto zem všechny velké události nastanou najednou. Celková posloupnost v pojetí amilenialistů je následující: Kristova přítomná, duchovní vláda nad církví; velké odpadnutí na zemi; velké soužení; Kristův návrat na tuto zem, zničení zlých mocností, všeobecné vzkříšení věřících a nevěřících, poslední soud a věčný stav. Tento výklad se především vlivem učení církevního otce Augustina stal nejrozšířenějším mezi středověkými katolickými věřícími a přejali jej také reformátoři Luther a Kalvín. Dnes reprezentuje oficiální římskokatolický pohled a sdílí jej i řada evangelikálních teologů.

Všechny vyjmenované výklady se shodují v tom, že Ježíš Kristus se v těle, v moci a slávě navrátí na tuto zem, mrtví budou vzkříšeni a poslední soud rozhodne o věčném údělu všech lidí. Mají tak společné to, co křesťané ve vyznáních víry přijímají jako základní pravdy evangelia. Tisícileté království nikdy nepatřilo k základnímu vyznání a učení církve Kristovy, protože biblické texty týkající se této otázky lze vykládat různým způsobem. Věřící tak mohou v této záležitosti zastávat odlišné názory, vzájemně se snášet a zachovávat jednotu Ducha ve svazku pokoje (Ef 4,2-3).

Karel Taschner pro Odbor pro vzdělávání při RCB